

**Громадська організація  
«Південна фундація педагогіки»**

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ РОБІТ  
учасників міжнародної  
науково-практичної конференції**

**«ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ  
СЬОГОДНІ: ПОСТУЛАТИ МИНУЛОГО  
І СУЧАСНІ ТЕОРІЇ»**

**15–16 жовтня 2021 р.**

**Одеса  
2021**

УДК 37.01+159.9(063)

П24

П24 **Педагогіка та психологія сьогодні: постулати минулого і сучасні теорії:** Збірник наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (15–16 жовтня 2021 р., м. Одеса). – Одеса: ГО «Південна фундація педагогіки», 2021. – 156 с.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

УДК 37.01+159.9(063)

© Автори статей, 2021  
© Південна фундація педагогіки, 2021

# ЗМІСТ

## СЕКЦІЯ 1. ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ ТА ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ

**Александров Ю. В.**

ПОНЯТТЯ РЕСУРСНОСТІ В ПСИХОЛОГІЇ..... 7

**Біла М. О.**

ВПЛИВ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ  
НА РІВЕНЬ ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ ..... 10

**Горбец Е. В.**

ГЕНЕЗИС МЕНТАЛИЗАЦІИ В ОНТОГЕНЕЗЕ  
КАК БАЗИСНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ СИМВОЛИЗАЦИИ..... 14

**Zhukova A. Yu.**

PSYCHOLOGICAL VIOLENCE AGAINST WOMEN  
AS A SOCIAL AND PSYCHOLOGICAL PROBLEM..... 20

**Клепікова О. В.**

САМОПРИЙНЯТТЯ ЯК ПРОФЕСІЙНО-ОСОБИСТІСНИЙ РЕСУРС  
ПСИХОЛОГА..... 22

**Руднік Г. С.**

СИНДРОМ FOMO ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ТРИВОЖНОСТІ  
В ОСІБ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ ..... 25

## СЕКЦІЯ 2. ПЕДАГОГІЧНА ТА КОРЕКЦІЙНА ПСИХОЛОГІЯ

**Григоренко Т. В.**

НОВІТНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ  
КОМПЕТЕНТНОСТІ СУЧАСНОГО ПСИХОЛОГА  
(СПЕЦІАЛЬНОГО, КЛІНІЧНОГО)..... 30

**Стороженко С. А., Мойсенко І. М.**

ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО  
СУПРОВОДУ ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМ ПОВЕДІНКИ ..... 32

## СЕКЦІЯ 3. ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ТА ПРОФЕСІЙНИЙ САМОРОЗВИТОК ПЕДАГОГА: ПРОБЛЕМИ Й ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

**Боляк Т. М.**

САМООСВІТА ЯК НЕОДМІННА УМОВА ПІДВИЩЕННЯ  
ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ  
ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ЛАНКИ..... 37

<b>Павленко В. В.</b> РЕАЛИЗАЦІЯ ІДЕЙ ЕДВАРДА ДЕ БОНО В ПЕДАГОГІЧЕСЬКОЇ ДЕЯТЕЛЬНОСТІ УЧИТЕЛЯ .....	42
<b>Садчук К. А.</b> ЗАГАЛЬНОКУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА .....	46
<b>Тамаркіна О. Л.</b> ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА ВНЗ .....	50
<b>Шахрай О. М., Поліщук О. В.</b> РОЗВИТОК СПРОМОЖНОСТІ ДО ТВОРЧОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ МУЗИЧНИХ ТВОРІВ У МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ-МУЗИКАНТІВ ....	53
<b>СЕКЦІЯ 4. ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ МІЖЕТНІЧНИХ І МІЖКУЛЬТУРНИХ ВІДНОСИН</b>	
<b>Асланян Т. С., Бабарцева Н. О.</b> ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ МІЖЕТНІЧНИХ КОНФЛІКТІВ .....	58
<b>Асланян Т. С., Гейченко Ю. Ю.</b> ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ ЕТНІЧНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ДІТЕЙ В УКРАЇНІ .....	63
<b>СЕКЦІЯ 5. ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА</b>	
<b>Жданкіна А. В.</b> КОБЗАРСТВО ЯК ЧИННИК ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ .....	67
<b>Зайченко Н. І.</b> ЕКЗАГОГІЧНИЙ ПІДХІД В ІСПАНСЬКІЙ ПЕДАГОГІЦІ НА МЕЖІ ХІХ – ХХ СТОЛІТЬ .....	69
<b>Ковальчук А. О.</b> ЗБАГАЧЕННЯ СЛОВНИКОВОГО ЗАПАСУ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ ДИДАКТИЧНИХ ВПРАВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ .....	73
<b>Мельник Ю. О.</b> ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ .....	77

<b>Tovazhnyanska O. L., Riznychenko O. K., Ogienko A. S.</b> THE EFFECTIVENESS OF THE WORK OF STUDENT SCIENTIFIC CIRCLES ACCORDING TO A SURVEY OF STUDENTS OF THE KHARKIV NATIONAL MEDICAL UNIVERSITY KHARKIV NATIONAL MEDICAL UNIVERSITY, DEPARTMENT OF NEUROLOGY .....	81
---	----

<b>Трофімчук Н. В.</b> УМОВИ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИХ КОЛЕДЖІВ НА ОСНОВІ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНТЕГРАТИВНОГО ПІДХОДУ .....	85
---	----

## **СЕКЦІЯ 6. ФІЛОСОФІЯ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ. СУЧАСНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ**

<b>Дементьєва П. О.</b> СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ КОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ З ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНОЇ БУДОВИ МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З КОМБІНОВАНИМИ ПОРУШЕННЯМИ РОЗВИТКУ .....	96
--	----

<b>Дронова Д. С.</b> ПЕДАГОГІЧНИЙ ДОСВІД МАРІЇ МОНТЕССОРІ У СИСТЕМІ СУЧАСНОЇ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ .....	100
---	-----

<b>Сорочан М. П.</b> ПОБУДОВА МОДЕЛІ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ .....	104
--	-----

<b>Tuliakova K. R.</b> THE SOCIAL WORKERS AND INTERNATIONAL COOPERATION. THE PSYCHOLOGICAL CHARACTERISTICS.....	108
---	-----

## **СЕКЦІЯ 7. СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПЕДАГОГІЧНІЙ НАУЦІ**

<b>Байназарова О. О.</b> СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В ОБ'ЄДНАНІЙ ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ ....	111
---	-----

<b>Коростіянець Т. П.</b> РОЗВИТОК КРЕАТИВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МАТЕМАТИКИ.....	114
--	-----

<b>Лоу Яньмей, Демидова М. Г.</b> СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ МУЗИЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ .....	118
--	-----

<b>Нечерда В. Б.</b> МЕТОДИ І ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО УСПІШНОЇ ОСОБИСТОСТІ СТАРШОКЛАСНИКА .....	121
<b>Прийма М. І.</b> ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА В УМОВАХ СОЦІАЛЬНОГО ЦЕНТРУ МАТЕРІ ТА ДИТИНИ.....	124
<b>Русалкіна Л. Г.</b> НАВЧАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИКИ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	129
<b>Самарук Н. М.</b> ВИКОРИСТАННЯ ІНФОГРАФІКИ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ.....	131
<b>Свиридюк І. С.</b> ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «АГРОІНЖЕНЕРІЯ».....	135
<b>Сласна О. В.</b> МЕТОД КЕЙС-СТАДІ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ В КУРСІ «ІНОЗЕМНОЇ МОВИ» (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ) (НА ПРИКЛАДІ НМК «MARKET LEADER»).....	139
<b>Stukalo O. A.</b> FOREIGN LANGUAGE FOR PROFESSIONAL COMMUNICATION ....	145
<b>Таблер Т. І.</b> ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ЗАСОБІВ НА РОЗВИТОК МОТИВАЦІЇ УЧНІВ ДО ВИВЧЕННЯ МАТЕМАТИКИ .....	149

трансформацій сучасного комунікаційного простору», Харків, 29 березня 2019 р. С. 81-89.

3. Козоріз І. С. Англійська медична термінологія і її функціонування в текстах різних стилів / І. С. Козоріз, А. Ю. Куцак // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2018. № 37, т. 4. С. 52-54.

**Самарук Н. М.**

кандидат педагогічних наук, доцент,  
доцент кафедри вищої математики та комп'ютерних застосувань

*Хмельницький національний університет  
м. Хмельницький, Україна*

## **ВИКОРИСТАННЯ ІНФОГРАФІКИ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ**

Сьогочасне інформаційно-освітнє середовище сучасних університетів ставить принципово нові вимоги до суб'єктів навчального процесу, де викладач виступає в ролі організатора, а студент в ролі дослідника. Досягнення комп'ютерних наук, потужні можливості інтернету та сучасних інформаційних технологій розширюють впровадження інноваційних методів навчання.

Останні десятиліття відзначаються стрімким нарощенням інформації, яку має опанувати людина. Тому особливу увагу приділяють технологіям, які дозволяють наявний великий обсяг навчального матеріалу заняття ущільнити та унаочнити, подати зручним для розуміння та засвоєння. Серед таких технологій провідної ролі набувають візуальні технології подання інформації, а конкретніше – інфографіка. Чому ж інфографіка привертає увагу дослідників у різних галузях? Мабуть тому, що надає змогу особі краще один раз побачити та почути одночасно. З дослідження вчених Вайса та МакГрата відомо, що людина через 72 години пам'ятає 10 % від почутого, 30 % від побаченого та 65 % від побаченого та почутого одночасно.

Аналіз наукової літератури дозволив констатувати, що в Україні засоби інфографіки недостатньо використовуються у сфері

вищої освіти, управління освітою та підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників [4]. Тому **метою** статті є виявлення сутності інфографіки, її функцій для вирішення освітніх завдань, напрямків використання в освіті, аналіз наявних комп'ютерних засобів та Інтернет-ресурсів для створення інфографіки.

За означенням С.І. Симакової, інфографіка – це довідкова або ілюстрована статистична інформація, представлена різними методами візуалізації: за допомогою графіків, діаграм, гістограм, ментальних карт, тимчасових шкал [1]. Сучасна навчальна інфографіка – це ефективна форма подання навчальної інформації, що використовує сучасні середовища комп'ютерних інформаційних технологій зі створення інфографіки. Вона дозволяє зібрати воедино величезні й розрізнені обсяги навчальної інформації, дає можливість за допомогою взаємодії інформаційних блоків вказати на наявні зв'язки між елементами інформації, значно підвищуючи ефективність сприйняття інформації (шляхом її ущільнення) [2]. Основною характеристикою інфографіки є її мінімалізм, при якому все несуттєве має бути опущено, а сама інформація повинна бути передана максимально точно. Такий підхід виправданий в науковій роботі, аналізі даних, бізнес-аналітиці.

Поява інфографіки датується 19 століттям. Прикладами інфографіки є робота «Новий графік історії» Джозефа Пристлі (1769 р.), «Карта захворювання на холеру» Джона Сноу (1854 р.), «Діаграма причин смерті» Флоренс Найтінгейл (1856 р.), «Карта наполеонівського походу в Росію 1812-го року» Шарля-Жозефа Мінара (1869 р.). Ці роботи демонстрували значну кількість інформації, були оригінальними, привертали увагу і при цьому мали аскетичне оформлення [2].

Основними *напрямами використання* інфографіки в освіті є:

- підвищення мотивації до навчання, занурення у тему, пояснення та закріплення навчального матеріалу;
- візуалізації навчального контенту (образне представлення нової навчальної інформації),
- презентація навчального закладу, спеціальності, викладача, підручника, навчального курсу;
- закріплення навчального матеріалу, а також його систематизація та узагальнення;

– представлення результатів наукового-дослідження викладачів, студентів, слухачів, аспірантів і докторантів, наукових лабораторій та колективів;

– створення карт знань предметної галузі з метою перетворення навчального контенту в зручні візуальні конструкти;

– представлення результатів досліджень в галузі соціології освіти, зокрема контент аналізу та опитування;

– представлення результатів аналізу освітніх реформ [4].

Інфографіка в освітньому процесі виконує низку *функцій*: презентаційна, інформаційна, пояснювальна, переконувальна, реконструвальна, прогнозувальна, організаційна, фасилітативна [4].

Основними *принципами* інфографіки є: лаконічність оформлення; мінімум тексту (в обмеженій кількості); принцип двох хвилин; розкладання все «по полицям»; професійний звук; естетичний дизайн. За *форматом* розрізняють статичну, динамічну, інтерактивну інфографіку [4].

Зупинимось на засобах інфографіки, до яких можна віднести широке коло комп'ютерних засобів та інтернет-ресурсів, а саме: он-лайн ресурси з візуалізації даних, засоби для створення хмарини слів, програмне забезпечення візуалізації даних, засоби проектування інфографіки он-лайн, графічні редактори, програми презентацій, засоби створення карт, джерела даних та депозитарії, вільні сховища зображень, іконок, засоби побудови ментальних карт і візуалізації резюме [4]. Засобами інфографіки можна представити порівняння, розвиток, тенденції явищ та процесів, алгоритми, схеми роботи пристроїв, організацію знань предметної галузі. Розглянемо деякі поширені інструменти інфографіки.

– *Adobe Illustrator*. Професійний інструмент для редагування ілюстрацій.

– *Piktochart*. Дозволяє створювати інфографіку, використовуючи біля 400 безкоштовних шаблонів.

– *Wordle*. Ресурс для створення словесних візуалізацій. Принцип дії: введення обраного слова і підбір для нього дизайну. Тут зібрано десятки способів унаочнити дані, що дозволяють змінювати шрифт і колір.

– *Dipity*. Ресурс для створення інфографіки з перспективним розміщенням результату на сторонніх сайтах. Особливість цього он-лайн сервісу є можливість розробки інфографіки-хроніки. Є функція додавання схем, фото, а також відеороликів, аудіозаписів, календарних позначок і навіть гіперпосилань.

– *ResumUp*. Представлення резюме як інфографіки.  
– *TimelineJS*. Сервіс для створення цифрових історій. Є можливість візуалізації подій.

– *HSTRY*. Це один безкоштовний інструмент для таймлайнів. Особливість сервіса – підтримка спільної роботи класу, групи.

Особливої популярності за останні п'ять років набули сервіси: *easel.ly*, *infogram.com*, *piktochart.com*, *canva.com*, *Visual.ly*. Найбільшим попитом серед сьогоднішніх ресурсів користуються сервіси «Canva» та «Easel.ly».

**Висновки.** Отже, проведений аналіз із застосування засобів інфографіки у ході підготовки фахівців свідчить про їх ефективність, оскільки такий спосіб візуалізації навчального матеріалу *забезпечує*:

– підвищення інтелектуальної та емоційної активності студентів;

– сприяння інтенсифікації процесів передачі знань від викладача;

– узагальнення та полегшене сприйняття матеріалу;

– розвиток образного мислення особистості;

– формування орієнтації на високий рівень професійної підготовки;

– формування професійної компетентності.

## ЛІТЕРАТУРА

1. Золотова Е.С. Инфографика как способ повышения эффективности деловых интернет-СМИ // Известия Уральского федерального университета. Сер. 1, Проблемы образования, науки и культуры, 2015. – № 4 (144). – С. 27-32.

2. Логвіненко В. Г. Використання технології інфографіки для візуалізації навчального контенту / В. Г. Логвіненко // Фізико-математична освіта. – 2018. – Вип. 2. – С. 79-85. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/fmo\\_2018\\_2\\_17](http://nbuv.gov.ua/UJRN/fmo_2018_2_17)

3. Микитів О. М., Безкоровайна Л. В. Міжнародний досвід застосування інфографіки як засобу візуальної комунікації в ході підготовки фахівців із видавничої справи та редагування // *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*, 2019. – 6(93). – Режим доступу: <http://oaji.net/articles/2020/690-1586882614.pdf>

4. Панченко Л. Ф. Використання інфографіки в освіті / Л.Ф. Панченко, М.В. Разорьонова //Наукові записки. – Вип. 10. Серія: Проблеми методики математичної і технологічної освіти. Ч. 2. – Кропивницький: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2016. – С. 122–126.

**Свиридюк І. С.**

викладач першої категорії

*Володимир-Волинський агротехнічний коледж  
м. Володимир-Волинський, Волинська область, Україна*

## **ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «АГРОІНЖЕНЕРІЯ»**

Зі стрімким розвитком інформаційного суспільства зростає кількість інформації, яку сприймає людина протягом свого життя. Відповідно те ж саме відбувається і в освіті: збільшується кількість різноманітних посібників і навчальних матеріалів, з'являються нові навчальні предмети, які потрібно засвоїти студентам протягом свого навчання, усе більше часу відводиться на його самостійне опрацювання. Також важливу роль у пришвидшеному переході на дистанційну форму навчання спричинила пандемія COVID-19.

Дистанційна освіта – це об'єктивна вимога часу та ефективний інструмент забезпечення доступності та безперервності освіти впродовж усього життя. Її особливістю є можливість реалізації тісних міждисциплінарних зв'язків і трьох складових: навчання, практики й науки.

Ці три складові є підґрунтям для успішної реалізації студента в професійній діяльності, адже, починаючи з 3-4 курсів, студенти спеціальності «Агроінженерія» активно оформляють індивідуальні графіки навчання та починають працювати у сільськогосподарських підприємствах неповний або повний день, одночасно засвоюючи дисципліни, передбачені навчальним планом. Але для якісної дистанційної підготовки необхідні не лише електронні підручники, тести та презентації, потрібні сучасні тренінгові